

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-ut 24. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalról illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsor térfogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az új tanév kezdetén.

Pár nap múlva ismét megnyílnak az iskolák termei, s a szülők, rokonok és gyámok sietnek benépesíteni azokat növendékekkel, hogy belőlük erkölcsben tiszta, ismeretekben gazdag munkás tagjai legyenek a hazának, a társadalomnak.

Midőn a közel- s távol vidékről ily ezérből városunkba sietőket örömmel üdvözöljük, ohajtjuk ugyan, miszerint a gondjaikra bizottakért hozandó tetemes áldozat kárba ne vesszen, — de — a multakból vett tapasztalatokon okulva, — félünk, hogy sok szép reményre esalódás várokozik, és pedig nem azért, mint ha felsőbb iskoláink — csak úgy, mint az alsóbbak — tanerők és felszerelés tekintetében, nem állanának a mai kor követelményeinek színvonalán, hanem azért, mivel a szülők és azok helyetteseinek — fájdalom — igen nagy része, félreismeri növendékeinek nemesak életelejét, de hajlamait, tehetségeit is.

E félreismerés egyedüli oka annak, hogy a mily arányban növekedik tanodáink száma és azok népesége, egy szaporodnak a pályatévészett szerenésételemek, — kik hiányos képzettséggel, de annál követelők igényekkel várják, hogy valami legyen belőlük, s átkoznak embert és gondviselést, ha arányos álmukból későn ébredve, nyomorogni kénytelenek. Ezek mind azt hitték, — mert elhittette velük a hiúság, — hogy életelejüket csak azon tudományos pályán érhetik el, mely ha kenyeret gyakorta szűken ad is, de néha gyors gazdagodásra segít, azonban jogosít a czimre, mely előtt legalább néhány szolgálta főveget emel.

Az élet céljának eme ferde irányu felfogása elkerülhetlenül megbosszulja magát erkölcsileg is, anyagiilag is; erkölcsileg azon kétségbeesettekben, kik magukat a kitűnök közé föl nem küzdhetik, — anyagiilag a reájuk fordított sikertelen költségekben, mely más téren lehetett volna jólétüknek alapja.

Tudományos pályához a hajlam még nem elég, ezt kifejtheti a kényelem, a tulságos gyöngéd bánásmód megszokása is, — ha nem igen is kell a teremtő lelkének ama szikrája, mely a hallottak, olvasottak

könyved, vagy legalább világos felfogása és megtartásában nyilvánul, s a neve: **tehetség**.

Nem tartjuk szükségesnek, hogy e tekintetben közeli példákra utaljunk; ismerünk szüleket, kik feláldozták vagyonukat, verejtékük minden gyümölcsét gyermekükért? . . . nem, — a hiu álomért, hogy bálványozottjuk „nagyaságos-“ avagy legalább „tekintetes“ leszen már ifju korában.

Es még hagyján, ha ez önámításnak — bár sokan, de — csak egyesek esnének áldozatul! . . . De szenvednek általa nemzetgazdasági érdekeink is, egyfelől a magyar faj testszervezetének évtizedenkint mutakozó hanyatlásában, másrészt a kézi-iparos osztály szellemi gyöngeségében. Avagy lehet-e tagadni, hogy a társadalom „iskolázott,“ de vagyontalan tagjai, nyomoruságos fizetésre szorulva, családot alapítani vagy képtelenek, vagy legfeljebb csak tengődést adhatnak? Lehet-e tagadni, hogy az ipar terén szükséges szorgalom, egészség-fentartó munkásság mellett jólétnek örvendhetnének nemesak, de a — kevés kivétellel kedvezőtlen egészségi viszonyok közt élő — földművesek gyermekeinél nagyobb értelmi erővel rendelkezve, kézipari haladásunkat is gyorsabbá, az azzal való foglalkozást aránylag rövid idő alatt ismét oly kedvelté tehetnék, mint akkor volt, midőn arra még a gymnasium hatodik osztályabeli ifjak is örömet vállalkoztak.

Mind ezzel azonban nem azt akarjuk mondani, hogy felsőbb rangu tanodáink évenkénti népesedésén, s ennek következményein örülni nem volna okunk, mert hiszen e tanodák hivatása épen abban áll, hogy a közművelődést népünk minden rétegébe eljuttassa. Mi a közszellem ama beteges irányára célozunk, mely szándékosan és következetesen kerüli a gazdasági, kereskedelmi és ipariskolákat, melyek az elvont tudományokra nem hivatottaknak nyujtanak eszközöket azon ezérből, miszerint ott gyakorlati szükségesség ismeretek birtokába jutva, valódi életelejüket elérhessék, hogy az által válljanak díszére övéiknek s a társadalomnak épen úgy, mint akik tudományos téren nyernek elismerést.

Ilyen okból említünk fel egy olyan körülményt,

mely megérdemli, hogy figyelmet fordítsanak reá tanúraink is. Ha ők nem a tanulók számára, de képességeikre tekintenek a felvételnél, s őszinte véleményt adnának a szülők, avagy helyetteseiknek arra nézve, hogy a növendéktől mit várhatnak csalódás nélkül? bizonyosan évről-évre több lesz száma azoknak, kik helyes uton keresik előhaladásukat.

Bármily legyen is azonban eredménye szerény felszólalásunknak, fogadják tanárok és tanítók szívélyes üdvözlötünket és szerenese kívánatunkat most, midőn pihent erővel kezdik művelni az urnak szőlejét **K.**

Örömhír a szüléknek.

Ez a levél kizárólag az apáknak és anyáknak szól. Számukra akar jó hírt és vigasztalást vinni, egy oly intézet megismertetésével, melynek hasznos és jótékony voltát minden apa és minden anya azonnal belátja.

Mert nem kevesebbről van szó, mint oly tanítási és nevelési rendszerről, mely rövid év alatt a legvassottabb s elkényeztetettebb növendéket is szófogadóvá, illedelmessé alakítja át, s a tanulmányaikban legelmaradottabb tanulókat is, megadva nekik a hiányzó tudományos alapot, s felébresztvén szívükben a kötelességérzetet, a szorgalmat és saját érdekeinek fölismerését, arra képesíti, hogy évi szigorolataikat a szülék és volt tanáraik öröme és meglepetésére sikerrel és kitűnőleg letehessék.

Ez az örömhír, mit a szüléknek küldök, mely bizonyára számos oly családot fog felvidítani és reménységgel eltölteni, melyet most egy vagy több vassott, hanyag s tanulmányaikban elmaradt és visszavetett fiúnak jövendője felett való aggály busit és szomorít.

Mert ma már nem úgy van, mint régen volt. Ma már a rossz tanulók szülői nem vigasztalhatják magukat azzal, hogy ha a gyerek nem akar, vagy nem tud tanulni, hát majd lesz gazda, kereskedő vagy iparos. Ma már e foglalkozásoknál is ha valaki boldogulni akar, bizonyos ismeretekkel kell birnia, s egyáltalán minden téren csak a képzett és művelt embereknek van és lehet jövőjük.

De még egy más körülmény is kívánatosá teszi, különösen a jobb módú családoknál, hogy a fiuk tanuljanak s magukat az érettségi vizsga letevésére képesítsék. Mert e nélkül egy éves önkéntesekül nem fogadtatnak el, s kénytelenek három évig szolgálni, mi aztán nemesak pályájukat szakítja meg, hanem velük még a legtöbb esetben az előtt szerzett ismereteiket is elfeledtetli.

Nem lehet tehát eléggé örülni egy oly intézet létezésének, mely oly javíthatatlan vasottságot, melyet kigyógyítani nem

TÁRCZA.**I. Kérkedő nőhöz.**

Hódítasz sokakat édes, esengő szavaiddal,
Oly szépek szemeid: ámdé kevés az eszed.

II. Szépnek.

Szép vagy, szép, de nagyon, ha szemed tükrébe benézek;
Csillag fénylik rám; — mért nem enyém ragyog ott?!

III. Egy hölgy emlékkönyvébe.

Tenger a női szív, — a buvár lélek is
Alig-alig szállhat le a fenekére,
S lent a mély fenéken soha be nem hathat
Titkos rejtekébe.

Ki tudja mi van ott? Oly ritkán vannak-e
Megismerhetetlen rejtekek kitártan. —
— En a te szivedben — lelkeimmel mélyezve —
Gyöngyöket találtam.

Szabó József.

A lovak reparálója.

Rajz. Mikszáth Kálmántól.

Ilyen hivatal is csak Magyarországon van.
Egyszer valami nagyobb kihágási ügyben mint tanu voltam beidéztve a bíróság elé. Voltunk vagy huszan tanuk, falusiak, városiak a társadalom különböző rétegeiből.
Legjobbban feltűnt nekem egy tömzsi ember, simára borotvált képpel, ravasz apró szemekkel, hegyes állal, félig

paraszt, félig uri viseletben. Kántoros tubákszinü gérokk volt rajta, s alul szürposztó magyar nadrág.

— Mi a neve? — kérdé tőle a bíró.
— Mikulik János.
— Hány éves?
— Ötvenegy.
— Mi a foglalkozása?
Tétovázni látszott egy darabig, majd hirtelen hadarta:
— Kereskedni szoktam.
Amire csöndes derűtség fénylett a falusiak arczán.
Zordonan nézett körül, majd alázatos nyájassággal jegyzé meg:

— Csak tessék kérem odairni, hogy „kereskedő.“
A bíró fel is irta a mit diktált, s miután kikérdezte, elboesátotta.
— Jöjjen a következő tanu.
Hanem engem érdekelt az originalis alak, s mikor kimentünk a megyeház udvarára, megszólítottam a falusiakat:
— Miféle ember ez a Mikulik János?
— Hja, nagyon furesa mestersége van annak.
— Hát nem kereskedő?
— Azt nem mondhatnám, hogy nem. . .
— És mivel kereskedik?
— A lovak erköléseit reparálja kérem atásan.
— No még ilyet sem hallottam.
— Elhiszem kérem, mert ilyen csak egy van Magyarországon.
— Aztán hogy reperálja a lovakat?
— Eljár a lóvásárookra. Ott van az minden lóvásáron, a mi Dunán innen esik.
— Tehát amolyan lócsiszárféle?
— Dehogya az, dehogya. Soha sem vett az egyetlen egy lovat sem.
— Mi az ördögöt csinál akkor ott?
— Hogy mit csinál? Lődörög a lovak közt, ismerkedik a vásárosokkal, megnézeget minden lovat, beleüti az orrát

minden alkudozásba, s ha csak teheti, megrontja a felek közt az alkut, hibákat talál a lovon, vagy lebeszéli a vevőt.

— De mi haszna van ebből? — kérdeztem csodálkozva.
Hárman is siettek megfelelni:
— Az, hogy minél több lópakszust szedhet össze.
— Nem értem.
— Hát az úgy van kérem — szolt most bele a galábiai notárius, — hogy minden egyes eladó, mikor a lovat a vásárra viszi, vált otthon a lovának egy bizonyitványt a jegyzői hivataltól arra nézve, hogy a ló igaz jószág, a miben aztán benne van a ló „személyleírása“ is, hogy pej vagy szürke, mien vagy kancza, így néz ki, ennyi éves, ez a gazdája stb.

— Érttem.
— Ha aztán az eladás nem sikerül, hába való volna a lóbizonyitvány, mikor a következő vásárra viszi a gazda a lovat, ismét új pakszust vált.
— Természetesen.
— No már most! Ezeket az elavult pakszusokat a vásár után összeszedi a „lovak reparálója“ olesó áron. Gondolom négy krajezárt fizet egyért-egyért. Az el nem adott lovak gazdái szivesen adják oda, mert nincs többé szükségük rá. Mikulik uram felüti a pakszus beváltó intézetét valamelyik Laci-konyhában. A népek úgy özőnlenek hozzá mint a zápor.
— Bolond ember! Minek neki az a sok ócska pakszus.
— Minek? Hiszen épen ezen alapszik a keresete. A négy krajezáros pakszusokat eladja öt forintjával. Három-négy lóadja van otthon: Nyirjesen, telides-teli lóbizonyitványokkal. Nagy pénz reprezentálnak azok!
— Pszt! Erre megy.

Épen e pillanatban ment el mellettünk Mikulik János uram félreesapott kalappal, nagy gangosan. Panaszkodott fünek-fának tele szájjal:

— Minden haszontalanság miatt befárasztja a becsületes embert a vármege! Most is az egész napom itt veszett. Pedig hát munkából él a becsületes ember.
— A farizeus gazember! — sziszegte a jegyző.

lehetne, s a tanulmányokban való oly elmaradást, melyet ne sikerülne utánpótolni — nem ismer.

Tapasztalásból s személyes meggyőződésből merem állítani ezt, mint oly valóságos esodák számítanija, miket az intézetben láttam és tapasztaltam.

Ez az intézet Fekete József nyugalm. főgymnasiai tanárnak, s az országos köznevelési egyesület főjegyzőjének budapesti (VIII. Staezio-utca 40. sz. a.) konvictusa. Itt győztem meg felőle, hogy mily különbség van a tanítási mód és nevelési rendszerek között, hogy mennyire különbözik egyik tanár a másiktól, hogy a nevelésben és tanításban mily nagy fontossággal bír a rendszer és modor, s hogy az igazán hivatott tanár előtt, mint Fekete József, még a legváosított növendék szíve is megnyílik, s ügyes, könnyen felfogható, értelmes előadással, mily könnyen és gyorsan fejlesztők és gyarapíthatók még a legelmaradottabb növendékek ismeretei is.

Midőn a mult év elején meglátogattam e jeles tanár intézetét, s láttam, hogy a beérkezett növendékek legnagyobb része mennyire el van maradva, s köztük néhányan mily macacsak és kényesek, bizony soha sem hittem volna, hogy egy rövid év alatt oly valóban meglepő és esodaszerű átalakulás legyen eszközölhető, mint a minőt az év végén, a szigorlatok alkalmával nagy és öröndetes meglepetésemmre tapasztaltam.

Az intézet növendékei között egy sem volt, a ki kitűnő sikerrel ne tette volna le vizsgáját.

De volt is öröm és halálkodás a szülők részéről s boldogság és önérzet a növendékekénél, kik talán évek óta először öröndhetek szüléik elismerésének és meglegedésének.

Ez a jelenet, a szülék meglepetése, boldogsága, s a gyermekek öröme oly mély hatást gyakorolt reám, hogy elhatároztam az intézetre részéről is felhívni a szülék figyelmét. Hadd derüljön fel más családok ege is, s hadd mentessék meg a jeles intézetben sok más növendéknek is már-már elvesztett jövendője!

Ime, meg is tettem e sorokkal, melyeket azzal az ohajttal zárok be, hogy vajha országsterzte mentől több ehhez hasonló rendszerű, s ily vezetés alatt álló tanintézet keletkeznek, mert a nemzet jövendője az ifjuság kezében van.

Balázs Sándor.

A legujabb középítkezésről.

A helybeli „Rózsa“ vendéglő helyreállítására körül munkálatok e héten fognak megkezdetni, de aligha lesz azokban a nagy közönségnek, az utókornak öröme. Ugy értesültünk ugyanis, hogy az egész átalakítás(?) oly kevésbé gyökeres, a ráfordítandó nagy költség az igényekkel, az eredménnyel szemben oly csekély arányban álló tetemes áldozat leend, miszerint ezeltévesztett erőfeszítésnek, az ez okból megszavazott nagy összeget sárba dobott pénznek lehet tartani már előre is. Anélkül, hogy a vállalkozó tehetsége, lelkiismeretes számítása és kezelése iránt bizalmatlansággal viseltetnénk, fentebbi véleményünk indokolása végett szakértőkre, a többek között a budapestire, Wagner urra hivatkozunk, ki, köztudomás szerint, nyíltan megmondotta, hogy a „Rózsa“ vendéglőnek igazítására és alapjából újonnan építésére fordítandó összeg között legfeljebb 10000 frt különbség lehet ugyan, de míg az igazításnál e kőhalmaz — csekély kivétellel — marad a régi, szűk, kényelmetlen, a mai igényeket semmi tekintetben ki nem elégítő szegényes vendéglő, addig az újonnan építés folytán a célnak teljesen megfelelő, helyesen beosztható díszes szálloda válna belőle. Hogy e nézet helyes, azt bizonyítja az elfogadott tervezet, mely szerint az istalók eltávolítottak bár, helyén lépesőház, az udvaron esatorna építtetik, a koresmaszobák átalakítottak, lesz nagyvárosiasan burkolt udvar, csinosabb bejárat, de semmi olyan lényeges átalakítás, mely a nagy költséggel megfelelő arányokat öltene. — Minderről ugyan most már késő szólani, mert ami t. városi hatóságunk mint mindig, úgy most is meglegedett azzal, hogy ez ügyet olyanok szavazatával döntesse el, kik itthon lévén, vendéglőre vajmi keveset szorulnak, s nem látta szükségesnek, hogy a vidéki, az utazó, vagy éppen szálló-

— De én még mindig nem fogtam föl a munkáját — mondám halkan.

— Mindjárt megmagyarázom egészen. A környék tele van lókötőkkel, a kik egész az alföldre le Szegedig, Kikindáig elmennek, s hozzák a szebbnél-szebb csikókat. Erre a szenvedélyre alapította Mikulik János uram az ő üzletét, mert ugy tessék venni, hogy a lopott lovat jóra való ember nem veszi meg pakszus nélkül, de ha megveszi is valaki, csak potomárt vet érte a tolvajoknak, de ha bizonyosság van hozzá, akkor a ló hitele meg van reperálva, s hatszorosan nyer árban. Ha gondoljuk a dolgot, Mikulik jutányos árban dolgozik.

— Ahá, kezdem sejtetni? —

— No ugy-e? A lótolvajoknak feladata e szerint két részből áll. Nem elég megszerezni a lovat, hanem még föl is kell vele előbb keresni Mikulik János uramat a nyírjési kőházában. Az bizonyosan otthon pipázik az ambíuson, s hivatalos komolysággal fogadja a lócsiszárokat. Miértó szemmel végignézi a lopott lovat, megvizsgálja a fogait, megveregeti szeretettel a lapozkáját. „Derék állatka vagy, ne félj no, ne kapálódz, majd mindjárt becsületes lovat faragok belőled.“

Bemegy a kanezelláriába, kiveszi a lúdákából az egész készletet, hol hivatalos rendben szortirozvákJ pej, szürke, fehér, fekete, sárga lovakra az okmányok; a milyen kell, olyant keres ki, mert van ott mindenféle. „Husz ménesre való,“ mint a hogy szokta mondani.

— S minden pakszus öt forint?

— Van azok közt értékesebb, becsesebb is. Azok, a melyek különös ismertető jelekre ráillenek. Ezekért tíz-husz forintot is elkér Mikulik uram.

— Hallatlan dolog ez! De hát nem szól aztán ebbe bele a vármegye?

— Bánja is az uram. Hisz ő maga is hamis lovon jár.

dára szorult helybeli közönség előtt is nyilvános megbeszélés tárgyává legyen, hogy a közóhaj határozott kifejezésre találjon, — de föl kelle jegyeznünk ez intézkedést emlékezetül azért, hogy tudja meg az utókor, miszerint magában a képviselő testületben is voltak tekintélyes emberek, kik ez ellibázott építkezést legfeljebb 10 évre kívánták halasztani, a mikor a most feláldozott összeggel és kamatai összegéből, akkor már mintegy 28 ezer frtból, legfeljebb pár ezer frittal szaporítva, az újépíttetés eszközölhető lett volna.

De kifejezést kell annak általánossá lott meggyőződésnek is, miszerint az esetben, ha a vendéglő helyiség egészen újja nem alakítottik, belső berendezése olyan beosztás, mely kényelmi és egészszerűség szempontból a közönségre nézve nyereségül volna tekinthető — nem nyerhet, akkor talán még is jobb leendett, ha — a különben is elég szilárd falakra emelet vonatván, külső pompa helyett a hiányzó helyiségek előállításáról, s az egészségügyi tekintetben szükséges intézkedések bár olcsóbb, de mégis egészszerű alkalmazhatóságáról lett volna az előirányzott 17000 forintból gondoskodva.

V.

Kertészet.

A konyhakerti munkák havi szemléje.

Szeptember hó.

Mindazon konyhazöldség magvak, melyeknek elveteménnyezése az előző hóban elmaradt, e hó folytán vetendők el. Ilyenek: a teli endivia, a barna- és metélő kél, a maglapél, petrezselyem, paréj, raponcez és turbolya; melyekből, ha zöldséges kertünk elég nagy, még azon esetre sem árt egy újabb vetést eszközölnünk, ha már el is vetettük volna, minthogy a vetés a magtermelésre tapasztalatilag legmegfelelőbbnek bizonyult be. De más részről ez újabb vagy későbbi vetésnek még azon előnye is van, hogy ennek zsenge palántái könnyebben kitelelnék, mint az augusztusban vetett, már kifejtettebbek, ennél fogva aki egy második vetést tehet, már előrelátásból sem fogja elmulasztani.

A kellő nagyra fejlett karfiol és endivia, mint a mult hóban is érintve volt, felül, a lehető lazán, hánccsal köttetik össze, hogy gyengébb és sárgultabb maradjon. A fejlődés alantabb fokán levő példányok nem köttöztetnek, hanem később tövestül kiásatva, teli használatra pinézébe tételnek.

E hó vége felé s a jövő hó elején a gyökér- és gumós növények: sárgarépa, petrezselyem, pasztyinák és zeller kiásatása veszi kezdetét. A sárgarépa és petrezselyem leveleket, néhány nappal a gyökerek kiásatása előtt le lehet sarlózni, és a szarvasmárhával feletetni.

Hogy kora tavasszal legyen zöld hagymánk, ugyancsak e hó utolsó napjaiban kell apró- és mogyoró hagymát, teli hagymát, foghagymát és porré duggatnunk. A mint a föld megfagy, úgy ezen ágyak fölé polyva és lomb hintetik szét.

A spárga ágy minden gyomtól kitisztítassék, a sárguló vagy már száradt magszárak a föld színe felett levágassanak és az egész megkapaltassék. Hasonló történik az ártiesóka ágyakon, előbb a dudva és gyomtól megtisztítottak, szárhajtásait levágjuk, hogy aztán kellő időben befedhessük. A magról növelt ártiesókaokról, melyek ez időtájtban már érett termést nyújtanak, az levágatuk. A cardon száraz időjárásnál, hogy halványabbá legyen, összekötöztetik vagy virágcserepekkel fedetik le. Az érett magvak begyűjtése, fűszer- és konyhanövényeknél (bázsalikum, bab, ezékla, porré, vöröshagyma, spárga, zsálya, zeller,) teljes folyamatában kell hogy legyen. Az érett ugorka, tök, levágatuk, magját kitisztítjuk, a burgonya száret javában folyik.

A melegágy vagy kasznyikba esetleg a mult hóban ültetett korai bab, hogy a Mihály nap tájban bekövetkezni szokott derek tönkre ne tegyék, éjszakára ablakkal befendőd.

Csiperkegomba ágyak most készíttetnek. Elégendő trágyáról, melyet legközelebb az ásatás és melegágyakhoz kell értékesítenünk, eleve gondoskodjunk. Levél lomb, moh és polyva, a vetemény ágyak befedésére gyűjtetik. Csipák ellen a vetemény ágyak széleire árpa polyva gypszszel vegyest hintendő, ezen vegyíték, mert reájuk tapad, a tova haladhatásban megátolja és könnyebbé teszi összefoghatóságukat. Egy termelő.

Az 1885. évi budapesti általános kiállítás országos bizottsága.

Valamennyi gazdasági egyesületnek.

18094. szám. — A folyó évben Budapesten rendezett országos kiállítás, melynek fényes sikerét bel- és külföld egyáltalán a leghizelgőbb módon ismeri el, vidéki közönség részéről korántsem örvend oly látogatottságnak, mint az — akár az ország minden vidékéről már elözetesen is tanúsított érdeklődés, és a kiállítók nagy száma alapján várni lehetett, akár azon kiváló közzgazdasági fontosságnál fogva, melylyel a gazdasági élet és a közművelődés minden ágát felőlelő kiállítás bír — kívánatos volna.

Ezen sajnós körülmény okát egyrészt abban találom, hogy a nagy közönség, különösen az alsóbb néposztályok ezen jelentőségről tudomással nem bírnak, másrészt abban, hogy éppen azok részéről, kik a néppel közvetlenül érintkeznek, a kiállítás látogatására nagyon csekély buzdítást tapasztalnak.

Midőn ide mellékelve a kiállítási kalauz 3 példányát megküldöm, mely az utazás, annak költségei, az elszállásolás és a körül nyerhető kedvezmények tárgyában teljes utmutatást nyújt, de alkalmas eszköz arra is, hogy a kiállítás terjedelme és jelentősége szemléltetőleg bemutattassék, felkérem a gazdasági egyesületet, hogy vidékében a kiállítás mennél sürűbb látogatása érdekében agitációt indítson, főleg pedig tömeges kirándulások rendezését vegye kezébe, melyeknél a költségek a legcsekélyebb összegre leszállítván, a résztvétel a szegényebb osztályra is lehetővé válik.

A gazdasági-egyesület hazafias buzgósága kezességét nyújt arra nézve, hogy erélyes és eredményes mozgalmat fog kezdeményezni.

Budapest, 1885. augusztus 15-én.

Matlekovits, elnök.

Felhívás.

Gömör-kishont megyei gazdasági egyeslet tagjaihoz, a megye gazda közönségéhez, s polgáraihoz.

Midőn van szerencsém a budapesti általános kiállítás országos bizottsága elnökének felhívását fentebb egész terjedelmében közölni, egyszersmind el kell ösmernünk az abban tett felajdulásának jogosultságát, mert míg a cseh, német, lengyel gazdasági egyeslet, százanként tömörülve, tettek látogatást a kiállításra, akkor hazánk gazdasági egyesletei közül eddig egy sem tette azt, pedig annak megtételével nemesak egyleti, — s hazánk mezőgazdasága emelése körüli, — de hazafiúi és nemzeti kötelességét teljesítette volna.

Azért bátor vagyok Gömör-Kishontmegye gazda közönségét, kiválólag a gazda egyleti és választmányi-, továbbá a rimaszombati és pelsüci gazdakör igen tisztelt tagjait tisztelettel felhívni, miszerint sorakoznánk tömegesen a kiállítás látogatására, s azt október 2-án ejtenénk meg, — ezen időpontban egyuttal a költséggel három nevezetes czélt érhetnénk el: a gazdasági congressusban kötelességszerűleg részt vehetnénk, az általános kiállítás mellett a lókiállítás is megláthatnánk, végre megyénk területére nézve a szóban levő dohánytermelési engedélyt a pénzügyminiszter Excellentiájától tömegesen kérelmezve, kieszközölhetnénk.

Ezen három fontos ügy igen megérdemli, hogy minden mozogni képes gazda ember a nevezett tömeges kiránduláshoz csatlakozzék, annyival is inkább mivel Gömör és Kishontmegye egy országos és nemzeti érdekű mozgalomnál sem maradt hátra, de mindig az elsők között volt, s reményleni lehet, hogy most is azok között lesz, mely utóbbi körülményre nézve a városok nagy befolyással voltak; reméljük, hogy ez alkalommal is Rimaszombat, Rozsnyó, Putnok, Tornallya, Tiszolecz, Nagy-Rőcze, Klenőcz, Dobsina városok mindent elfognak követni, hogy a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem érdekében tett megyei mozgalom, minél nagyobb mérvű, s a gazdasági congressuson s a kiállításra megjelenésünk, számos tagjai által, minél impozansabb legyen.

Miután azonban a gazdasági congressuson, s a kiállításra tömeges megjelenés több tekintetből vasut, elszállásolás, stbből előleges bejelentést kíván: hivatalos tisztelettel kérem nevezetesen a gazda egyleti tagokat, miszerint a fentnevezett tömeges látogatásai csatlakozásukról alulírottat folyó év szept. hó 15-éig kiírtesíteni sziveskedjenek, hogy a fentemlített országos bizottsággal a legelőszőbb elszállítás tekintetében intézkedhetik végezt a megjelenők számát eleve tudhassam. Előre is megjegyzendőnek találok, hogy a kiállítás területén levő sörházak- és esárdákban az országos bizottság közlése szerint 3 tál étel 45 krtól 80 krig kapható.

Azon jó reményben, hogy ugy a gazdasági egyleti tagok, megyénk gazdaközönsége, a gazdakörök, mint megyénk városainak polgárai és kereskedői érzik ezen felhívás nagy fontosságát, s minél számosabban fognak csatlakozni az országos kiállításnak f. évi október 2-ikára tervezett tömeges látogatáshoz. P.-Apáti, 1884. augusztus 25-én. Vajda Gyula, g. e. titkár.

Tanügy.

Iskola megnyitás.

A helybeli evangélikus egyház elemi leányiskolája szeptember 1-én megnyitván, a beiratások a paplak hivatalos szobájában szeptember hó 5-ig tartanak, naponként délelőtt 8—12-ig. A rendes tanítás szeptember 7-én kezdődik.

A tandíj az alsó (1. és 2.) esopoportositott osztályban 2 frt; a felső (3—6) esopoportositott osztályban 3 frt. Vidékiek és más felekezetibeliek kétszeres tandíjat fizetnek.

A kézimunka tanításának díja különbség nélkül minden leánygyermekért 1 frt.

Beiratási díj 50 kr; vidékiek és más felekezetibeliektől 1 frt. — Rimaszombat, 1885. augusztus 28.

Az iskolai felügyelő.

Értesítés.

A rimaszombati községi elemi fi-iskolában a javítóvizsgák folyó évi szept. hó 1-én, a beiratások pedig szept. hó 2., 3. és 4-ik napjain, délelőtt 8 órától 11-ig, délután pedig 2-től 4 óráig eszközöltetnek a közs. iskola tanácstermében. — Eunek következtében tisztelettel kéretnek a t. szülők és gyámok tanköteles gyermekeikkel az illető helyen személyesen megjelenni.

Az 1885-ik tanév szept. 5-én d. e. 9 órakor fog ünnepelesen megnyitvatni, a rendes tanítás pedig szept. hó 7-én veendi kezdetét. — Rimaszombat, 1885. augusztus hó 28-án.

Törköly József, közs. isk. igazgató.

Értesítés.

A rimaszombati államilag segélyezett alsó-foku ipariskolában 1885-ik tanévi beiratások f. évi szeptember hó 6. és 13-ik napjain d. u. 2 órától 5-ig a közs. elemi fi iskola tanácstermében fognak eszközöltetni.

A beiratáskor minden iparos tanuló 1 frt taneszköz-illletményt tartozik befizetnie, s ezen kötelezettség terhe alá esik is azok mentetnek fel, a kik szegénységüket hivatalos okmányokkal igazolják.

A rendes tanítás f. évi szeptember hó 15-én este 6 órakor veendi kezdetét.

Hivatalos tisztelettel értesítetnek a t. iparos mester urak, hogy el ne mulasszák tanulóikat a beiratásra kitűzött határnapok alatt beiratni, mivel ellenesetben az 1884-ik évi XVII. t. cz. VI-ik fejezet 157-ik §-ának a) pontja értelmében fognak büntettetni. A hivatkozott §. a következőket foglalja magában: „Azon iparos mester, ki tanulóit az iparos iskola látogatásáról visszatartja, vagy is a segédszemélyzet iskolai oktatására vonatkozó kötelességeit nem teljesíti: 20 frittól 200 frittig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.“

A tanítási órák kedden és csütörtökön este 6 órától 8-ig, vasárnap pedig d. u. 2—5-ig tartanak.

Rimaszombat, 1885. augusztus hó 28-án.

Törköly József, ipariskolai igazgató.

Fölvétel a sajó-gömöri polgári-iskolába.

A sajó-gömöri polgári-iskolának a jövő 1885/6. tanévvel a 3-ik osztály nyitvatik meg.

A tanulók fölvétele szeptember első két napján történik. Az I-ső osztályba oly tanulók vétetnek föl:

a) ki életének 9-ik évét betöltötte.
b) kinek az elemi (nép) iskola negyedik osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van, s ezt vizsgálat után igazolja.

A főlvételi vizsga díjmentes.
A polgári-iskola négy első osztályából átléphet a tanuló a középtanoda megfelelő osztályába, mely esetben főlvételi vizsgát tartozik tenni.

A polgári-iskola IV. osztályát bevezett tanuló átléphet:
a) tanítóképzésbe,
b) kereskedelmi iskolába,
c) közép ipartanodába,
d) az országos mintarajztanodába.

A polgári-iskola 6. osztályát végzett tanuló:
1. Alkalmaztathatja magát állami hivatalokra, vasúti gyárokra, a nem kincstárilag kezelt postai, táviróli szolgálatokra stb.

2. Ipari, kereskedelmi, biztosító társulatoknál, pénzügyintézeteknél.
Ha pedig a VI. osztály bevezése után még tovább is akar tanulni, mehet a gazdasági, erdészeti, állatorvosi középintézetekbe.

A sajo-gömöri polgári-iskolánál a tandíj egész évre 6 frt. — Kiváló előnye iskoláknak az olesó élelmezés, amennyiben egy iskolai éven át 60 frtért teljes ellátást kaphatni.

Ajánljuk iskolánkat a nagy közönség és t. szülők szíves figyelmébe. — Sajó-Gömör, 1885. augusztus hó 20-án.

Bencze Samu, igazgató.

Az egri érs. joglyceumon a jövő tanévre való beiratások határideje: szeptember első 8 napja. Később jelentkezők szeptember hó végéig külön kár. — azontul csak vall. és közokt. miniszteri engedély alapján vétethetnek fel. A beíratásra jelentkezhetni naponként délelőtti 9—11 óra között a joglyceum másodemeleti helyiségében, az igazgatói teremben szeptember hó első felében (15-ig) tehetik alapvizsgáikat azon hallgatók, kik a múlt tanév június havában, vizsgáikkal elmaradtak, vagy akkor pót- vagy ismétlő-vizsgára lettek utasítva. E határidő annyival inkább figyelmébe ajánljuk az érdeklétt hallgató uraknak, mivel annak elmulasztása joghatárnyok kál jár! — Az igazgatóság.

A közönség köréből.*)

Fazekas-Zsaluzsány község előjáróságától.

A „Gömör-Kishont“ tek. Szerkesztőségének Rimaszombathban. — Alőirott Fazekas-Zsaluzsány község előjárósága által hivatalos hitelességgel — szemben a „Gömör-Kishont“ f. évi 34-ik szám augusztus hó 23-ik napján kiadott „Hírek és vegyesek“ rovatában közönségünkről közlöttel. — mintha közönségünkben egy pánszláv apostol házról-házra járt volna, ki közönségünk lakosait azon állítólagos tervünkről, hogy templomunkban magzar nyelven tartassék minden második vasárnap szent beszéd, — lebeszéljen; továbbá, hogy mi az oszgyáni körjegyzőt ily értelmű kérvény elkészítésére felkértük, minden alapot nélkülöz, légből kapott koholmányunk nyilvánítjuk; annál is inkább, mert mi semminemű hajlamot nem érzünk magunkban pánszlávizsítók üzemek pártfogására, és ebből kifolyólag: bár a pánszlávok legnagyobb apostola is jönné közeink, alig találkoznék oly lakosra, ki még csak meghallgatásra is érdemesitené. Midőn ezen nyilatkozatunkat közzétesszük, egyszersmind mély megbotránkozásunkat fejezzük ki a t. olvasóközönség ily tendenciosus, rosszakaratu félrevezetés fölött.

Kelt Fazekas-Zsaluzsányon, 1885. augusztus hó 27-én.

Ádám Márton, bíró. Szlanyina György törvénybíró.
Molnár Alajos, tanító.

Szószerint közöljük e „cafo at“ot, ámbár nem látjuk át miért volt erre szüksége a t. előjáróságnak, mintán „Egy pánszláv apostol“ ezim alatti közleményünkben F.-Zsaluzsány község csak mint az esemény színhelye volt megnevezve. anélkül azonban, hogy akár ezen, akár a szomszéd község lakói, avagy „előjárói“ közül csak egy is hazafiatlansággal gyanúsított volna. Midőn érintett közleményünknek ilyen irányu magyarázata ellen határozottan tiltakozunk, a cenzúros félrevezetés méltatlan vádját megunktól szönten elutasítjuk.

Rimaszombat, 1885. aug. 27.

Tekintetes Szerkesztő ur! Lapja 34-ik számában a „Közönség köréből“ egy „a városi képviselő-testület egyik tagja“ aláírás felhívásra, csak azért felelek, hogy e feleletem ugy a felszólaló, mint a tek. szerkesztő urnak egyaránt szolgáljon:

Nem tartom helyesnek, hogy az ily felszólalás bármily lap után történik, mert egy képviselőnek minden időben jogában áll a közgyűlés elé tartozó ügyeket tüzetesen tanulmányozni, de hogy minden ügyet 70 példányban leírassak, s előre kiküldözsem még gondolatnak is ferde! Ilyenre sem kötelezve nem vagyok, sem nem is tehető: szívesen látom az érdeklődőt, s készséggel tudomására juttatok egyéb közérdekű ügyeket is, tessék a város házában meglátogatni. — egyébként a városi vagynak a bővebb magyarázat megtagadásában.

Szabó György, polgármester.

Hírek és vegyesek.

Petőfi Sándor életnagyságúnál magasabb szobra, — melyet megyei muzeumunknak a szobor művész neje öv. Izsó Miklósné ajándékozott, — azon időre, míg állandó muzeumi helyiségről gondoskodni lehet, a megyeház nagyobb tanácskozási termébe lett felállítva. A díszes alapon, csinos korlátok közé helyezett, sérült részéin ügyesen javított, egészben új fészoldattal tisztított műdarab alkalmas arra, hogy a közönség részéről figyelemre találjon.

Halálozás. Kalocsay Lajos, a helybeli kir. törvényszék egyik hivatalnokának fiát, Gézát, ki már régebbi időktől szenvedett sorvadásban, e hó 28. napján 32 éves korában temették el. Legyen az elhalt nyugalma csendes, szülei és testvérei fájdalmára pedig nyujtson vigasztalást az öszinte részvét nyilvánulása.

Dalárdáknak kedves vendége volt tegnapelőtt. Kovácz Emil ur, a losonczyi állami tanító-képzés jeles zenetanára, s a losonczyi dalárdának karnagya rándult közéjük, hogy tanuja legyen a felfogásnak, melylyel daláránk, az általa becsülésének jelölül felajánlott, „Suhog a szél“ ezimű zeneszerzeményét be-tanulták, s az első közlelbi alkalommal nyilvánosan is előadni fogják. Az eredmény láthatólag kielégítette várakozásait, amire dalárdánk szerelmas tagjai annál inkább büszkéek lehetnek, mert Kovácz ur mint részrehajlatlan szakértő ismeretes a zene terén.

A losonczyi önkéntes tűzoltók múlt vasárnap, augusztus 23-án délután 3 órakor a város háza tanácstermében főparancsnok választó gyűlést tartottak, mely alkalommal, a végzetes halállal kimult Czobely Károly volt rendőr-kapitány és önkéntes tűzoltó parancsnok helyére, ez utóbbi minőségben Draskóczy Ede városi főjegyző lett megválasztva. Eljen sokáig! A rendőr-kapitányi választás, hallomás szerint a szeptember 2-án tartandó városi közgyűlésen történik.

Csödmégszüntetés. Tibély S. A. helybeli kereskedőnek, kit a körülmények pár hóval előbb kényszerítettek üzletének felfüggesztésére, sikerült az ellene megnyitott esődöt bíróság beszűnteteni. E kedvező elintézés örömet vehetjük tudomásul annál inkább, mert Tibély ur üzleti körülmények egyik méltán becsült alakja.

A színészek valami nagy ügygyel-bajjal e hó 27. napján távoztak városunkból. Amint halljuk, Pestmegyében Aszódon állították fel ismét színpadjukat, sőt már mintegy 24 bérletet sikerült szerezniök, melylyel ottani működésük anyagi jó eredményre biztosítva lenne; ohajljuk, hogy ehhez fűzött reményeiket ne zavarja újabb keserű esalódás.

Országos vásárunk ezuttal a lehető legsilányabbak közé sorakozott, mert bár a behozott gabonaneműek — nyomott áron ugyan — de mégis vevőkre akadtak, a forgalom minden áru körül lanyha maradt. A baromvásár is kevésbé volt élénk, mint közlelbi. nagyobb kelendőséget tapasztalni ott sem lehetett; általában már e vásár látogatottsága sem volt olyan, hogy mozgalmas képet mutathatott volna. A kereslet alig volt több, mint pusztá kíváncsiság, mely talán a tizediknél sem jutott odáig, a hol az alkudozás kezdődik.

Daltársulat. még pedig a „bpesti első nemzetközi daltársulat“ — egy hét tagból álló csoport — mutatta volna be közönségünknek a fővárosi „kék macska“ nevezetességeinek (?) émeilyítő művészetét. Előadásaiakkal azonban — s ez közönségünk jó ízlésének dicséretére legyen mondva, — nagyobb részt csak a vásári bódék lovagjait voltak képesek magukhoz vonzani. — Tudósítónk értesítése szerint, ki ledérségeiknek csak egy óráig lehetett szem- és fültanuja, — az egyetlen „Melophon“ nevű hangszer ügyes kezelőjén kívül, — csak erkölcsi szempontból lehetne működésük bírálható, máskülönben pusztá „Jodlerok“ valának.

Érdekes bűnügyet fejezett be e hó 28. napján a helybeli kir. tszék, azon ítélettel, melyben ratkó-szuhai lakos ifj. Sztraka Györgyöt a gyilkosság, két társát a bűnszegés vádjának terhe és következményei alul, a vádhatóság indítványára, ellenére, fölmentette. Ez ügyet röviden a következőkben ismertethetjük: Vádolt és anyósa igen ellenséges viszonyban állott a velök egy udvaron, de külön fedél alatt lakó Gezely Györggyel és esaladjával annyira, hogy ez folyó évi február hó 18-ik napján huzakodással fajult vádolt anyósa és az áldozat között egész a verekedésig, melyből az előbbeni könnyű sebbel menekült ugyan, de szívében halálos gyűlölettel, mely még azon napon, bántalmazójának névnapjára, a vendégeskedés alatt, veszélyes fenyegetésekben nyilatkozott. A munkából hazatért vő anyósának bántalmazása miatt hasonló fenyegetéssel elt; másnap reggelén 4 óra körül Gezely György, ki esteli 11 órakor még vendégei közt mulatott a község és ugynevezett „Vashegy“ közötti utól balra, mintegy 300 lépésre a falutól agyonverve találtatott, a fejére hátulról mért fejsze esapások miatt pár óra múlva kisenvedett. A közvélemény szerint e kegyetlen tettet csak vádolt követhette el, mint egyedüli haragosa a megholtak, ki általában mint békés természetű, rendes ember volt ismeretes. Vádolt azon helyen, hova téli munkára járt, csakhamar elfogatott. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy vádolt és anyósa az áldozat ellen csakugyan éltek veszélyes fenyegetéssel, hogy boszút és minőt terveztek, az csak gyanítás maradt. Tanuk bizonyították, hogy vádolt a tett reggelén 6 óra után munkás társai között feltűnő zavartul viselte magát, sőt kilátásba is helyezte közeli rendkívüli eseményt, a mi vele történni fog; igazolva lett, hogy ez időben ünneplő nadrágot vette magára, szür-kabátján pedig veres foltok és frisen mosott vér nyomai voltak észlelhetők, a gyilkoló eszköz azonban megtalálható nem volt, a vádolt két tejszéljén pedig sem vér, sem — noha naponként vágott a konyhára fát — használat nyomai nem látszóttak. A meggyilkolt halála előtt ugyan egy tanu előtt, midőn véreben fetrengve találtatott, gyilkosul a „szomszéd“ -ot jelölte meg, de nevet nem mondotta ki, az a gyanu pedig, hogy vádolt lakását esteli 11 órától reggeli 6-ig elhagyta volna, nevének kedvező vallomással szemben igazolható nem volt. A kabátban észlelt veres foltok festékből és emlős állati vérből eredetűek lettek vegyészetiileg megállapítva. Egy tanu hit alatt vallotta azt is, hogy a meggyilkolt körül egyenél több irányu, néhol szénporos lábnyomok voltak láthatók, melyek ugy tüntek fel, mint-ha azok dulakodóktól eredtek volna. E gyanukokkal szemben vő és anyós. tökéletesen egybehangzó vallomásuk folyamán tagadták a terhükre rovtott büntetést. A büntett és ilyen bizonyítkaival szemben a kir. ügyészség, bár beismerte, hogy közvetlen bizonyíték beszerezhető nem volt, Sztraka Györgyöt halálra ítéltetni kérte azon alapon, mert a fenforgó bár, de közvetett bizonyítékok is — a legtöbb törvényszéki döntvények szerint szabadon mérlegelhetők lévén, — alkalmasak arra, hogy a bűnös kiléte iránt feltétlenül marasztaló bírói meggyőződés alapjául szolgáljanak. A törvényszék azonban e nézetet, miután azon feltevést, hogy a tettes más is lehetett, kizárva nem látta, mellözve, vádoltak javára hozta ítéletét. — A vádhatóság fellebbezett, a vádoltak pedig azonnal szabadokul boesáttattak el.

Értesítés.

A helybeli ág. hitv. icányiskola javára ma tá tandó mulatság „tombola“-val léven összekötvé, nem tartjuk feleslegesnek közölni, hogy e játékra nézve következő szabályok vannak megállapítva:

1. A játékok csak az eladott táblák vesznek részt.
2. Szabadságukban áll a játékoknak nemcsak tombolára, hanem quinterno- és quaternóra is játszani. Terno és ambo nem nyer.
3. A kihuzott számok a játszó tábláján azonnal behajtás vagy áthuzás által megjelölendők.
4. Kinek valamely tábláján quaterno, quinterno számai kihuzatnak,

s ezek közül bármelyikét is bejelenti, a megfelelő sor szerinti nyere ményben részesül, de azon táblával a játékot tovább nem folytathatja.

5. Tombolája van annak, kinek a táblán levő mind a 15 száma kihuzatott és sorrendben nyeri a megfelelő tárgyat.

6. Ha esetleg egy nyere ményre többen tartanak igényt, kihuzott egyenlő számaiknál fogva a jelentkezők sorsot húznak. Ki nagyobb számot húz, azé a nyere mény.

7. A nyere mények csoportosításukhoz képest külön sorszámmal lesznek jelölve; a nyere közt ily rendben lesznek a játé végén kiosztva.

8. Minden bejelentett quaterno, quinterno és tombola jegyzőkönyvbe esz vezetve, sőt hogy zavar ne legyen, a kihuzott számok ki fognak függesztetni.

9. A tombola-játék menetét mindenki tartozik figyelemmel kísérni, tábláján a kijött számokat megjelölni, s a kijött quaterno, quinternót vagy tombolát bejelenteni, mert a játék tovább foly, s a nyere mény a következő jelentkezőnek adatik ki.

A nyere mények számozva, a tombola-játék színhelyén közszemlére lesznek kiteve. — Tombola-táblákat előre lehet váltani Kern Adolf és Stech Kálmán urak kereskedé eiben a póztárnál.

Ára a tábláknak darabonként 20 kr.

Hivatalos közlemények.

Árlejtési hirdetmény.

4958/885. szhoz. — A rimaszombati kir. ügyészség részéről közhírré tétetik, hogy a felügyelete alatt álló rimaszombati és pelsüci központi, egy a rozsnói, tornallyai, rimaszécsi és nagyrozei kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott vizsgálati és elítelt foglyok, rabok és fegyenczek élelmezése 1886. január 1-től számított egy esetleg két évi időtartamra zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árlejtés útján bérbe fog adatni, s az árlejtés határnapjául ezennel 1885. év szeptember hó 14. napjának d. e. 10 órája a kir. ügyészség hivatalos helyiségébe kitétik.

A vállalkozni kívánók egyidejűleg értesítetnek, miszerint

1. Az összes fogházakban letartóztatottak élelmezése csak együttesen adatik bérbe.

2. A bánatpénz 600 azaz hatszáz frtban állapítatik meg, mely összeg az árlejtés alkalmával az árlejtési kívánók által készpénzben, vagy tőzsei áron számítható államkötvényekben az árlejtést vezető kir. ügyész kezéhez teendő le.

3. A zárt ajánlat, melyben különösen kiteendő az is, hogy az ajánló az árlejtési feltételeknek magát minden kivétel nélkül aláveti, 600 frt bánatpénz f. év szeptember hó 14-ik napjának 10 órájáig annál inkább benyujtandók a kir. ügyészségnek, mert ezen időn túl el nem fogadtatik.

4. Egy rendes étadag kikiáltási ára 7.88 kr, 56 dkgrm külön kiszolgáltatót kenyér adag kikiáltási ára pedig 5.60 kr. A beteg letartóztatottak részére külön orvosi rendelet folytán kiszolgáltatót étadagok ára árjegyzékben van feltüntetve, mely árjegyzék a kir. ügyészségnél előlegesen is megtekinthető.

5. A bérlet idejének kezdete 1886. évi január 1-től egy, esetleg jutányosabb ajánlat esetén két év.

6. Az élelmezendő letartóztatottak napi létszáma 120—160 között váltakozik.

7. Az élelmezési számla havonként utólag, — bélyegzett nyugta mellett, — a kir. ügyészség kezelése alatti rabtartási átalányból az igazságügyminiszteri számvevőség helyesbítési jogának fenntartása mellett fizetetik.

8. Ha a vállalkozó a szerződésben vállalt kötelezettségét nem pontosan a szerződési határozatok szerint teljesitené a kir. ügyészségnek joga leend a szerződést azonnal megszüntetni s az élelmezést akár magán alku, akár árlejtés útján saját belátása szerint azonnal másnak adni, mely esetben a vállalkozó nem csak semmi nemű kárpótlásra igényt nem tarthat, de sőt az általa letett biztosítéki összeg elvesztésén felül az államnak mindazon kárt köteles lesz megtéríteni, mely ebből a kincstárra háruland.

9. Az összes bélyeg és kincstári illetekek a vállalkozót terhelik.

10. A netán felmerülő peres kérdések elintézésére a per tárgya szerint a rimaszombati kir. járásbírósi, illetve a rimaszombati kir. törvényszék illetősége köttetik ki.

A részletesebb feltételek a kir. ügyészségnél, a rimaszombati és a pelsüci kir. fogházfelügyelőknél s a kir. járásbírósi fogházaknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, Rimaszombat, 1885. augusztus hó 12-én.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Egy aggasztó betegség, melyben számtalan osztály szenved.

Ezen betegség jelentéktelen gyomorhajjal kezdődik, ha azonban elhanyagolják kiterjed az egész testre, megtámadja a veséket, a májat, a mell mirigyait, szóval az egész mirigy-rendszert, elannyira, hogy az általa meglepett valóban szomorú végtetnek van kitéve, miguem végre a halál megmenti kinjaitól. Ezen betegség igen gyakran más betegségekkel tévesztetik össze, de ha az olvasó az alább következő kérdéseket intézi magához, akkor képes leend megítélhetni, ha vajjon szenved-e ő ilyen bajban vagy sem. — Érzek-e én étekezés után gyomornyomást, fájdalmat vagy légzési nehézséget? Nem lép-e meg bizonyos tompa, nyomasztó érzés, álmoságtól kísérve? Nem-e sárgásak a szemeim? Nem-e gyülemlik reggelre az inyen és fogakon sűrű ragadós nyák, rozsz szájj kíséréteben? A nyelv bevonva? Nincs-e a jobb oldal felfuvódva, mintha a máj meg volna dagadva? Nincs-e dugulás jelen? Nem-e szé- dülök el, ha fekvő helyzetből hirtelen felegyenesedem? A hogy kiválasztás csekély és sötét színű-e? s rövid állás után nem-e hagy üledéket maga után? Nem-e poshad meg az étel a gyomorban mindjárt az evés után, s nem-e keletkezik puffadás és felbőgés? Nincsen-e gyakori szivdobogásom? Ezen különböző körtünetek jöhetnek nem lépnek mind egyszerre fel, de a beteg egymásután szenved azokban, azon mérvben, amint a borzasztó betegség előbbre halad. Ha a baj már régi, akkor rövid száraz köhögés lép fel, melyet később kiköpések követnek. A kór nagyfokú előrehaladásával a felbőr piszkos barna színt ölt, s a kezeket s lábakat hideg tapadós izzadság berítja. A máj és vesék ama kóros állapotának előbbre haladtával eszós fájdalom állnak be, melyeknél a rendes gyógykezelés már teljesen sikertelen. Ezen baj eszétetlenségéből vagy eszétési gyengeségből származik, melyet egy kis adag alkalmas gyógyszer bevitelével elháríthatunk, ha azt mindjárt a kór felleptének kezdetén alkalmazzuk. Eunnél fogva felettebb fontos, hogy a baj mindjárt legelső fellépésekor helyesen kezeltessek, miután ekkor még egy kis adag gyógyszer is elegendő a baj orvoslására; sőt még ha már a baj befészkelte volna is magát, a valódi helyes gyógyszerrel még akkor is mindaddig fel nem kellene hagyni, mig a baj legkisebb nyoma is el nem tűnt, mig az étvágy ismét tökéletesen helyre nincs állítva. Ezen betegség ellen a legbiztosabb s leghathatósabb szer elvitázhán

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

lanul a „Shaker-kivonat,” növényi készítmény, mely az alább felsorolt gyógyszertárak mindegyikében megszerezhető. Ezen kivonat a bajt alapjában támadja meg, s azt gyökerestől kirtja a testből.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a **Siegel-féle hashajtó labdaesokra** is van szükségök, a „Shaker-kivonattal” kapcsolatban. A **Siegel-féle hashajtó labdaesok** meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a megfélést, megszabadítanak a főfájástól s elfojtják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszersmind a leg-tökéletesebb labdaesok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom elűzése nélkül hat.

Ára egy palaez „Shaker-féle kivonatnak” 1 frt 25 kr., 1 doboz „Siegel-féle hashajtó labdaesoknak” 50 kr. Magyarországi főraktár: Budapest, **Török József** gyógyszerháza király-utca 12. Rimaszombatban: **Liszka József** gyógyszerháza.

Felelős szerkesztő: **Rábely Miklós.**

Magán-hirdetések.

A visontai vörös bornak

literje — mely eddig 34 kron — szeptember hó 1-jétől **32 krért**, a schiller bornak literje pedig 28 kr. helyett **26 krért** fog **Tóth Pál** vendéglőjében kiméretni.

Makk eladás.

Báró **Vay Dénesné** szül. **Dráskóczy Klementina** urnő derenesényi és ahoz tartozó 1100 holdnyi területű erdejének idei tölgy- és esermakk termése vételre ajánlatik. A venni kívánók felkértenek, hogy **f. évi szeptember 8-án** reggeli 10 óráig **Csider Károly** ügyvédnél Rimaszombatban — ajánlataik megtétele végett — jelentkezzenek.

1—2

HIRDETÉS.

Nagyrabecsült vevőimnek és a t. közönségnek van szerencsém becses tudomására hozni, hogy **bel- és külföldi készítményü gyapju-szövetekben** nagy és előnyös bevásárlást eszközöltem, és különösen ezen üzletágamat oly sokoldalúvá tettem, hogy **egész öltönyök, ugy felöltők és nehéz téli kabátok** kiállítását is elvállalva, az öltönyök árára nézve minden követelménynek megtudok felelni; megjegyzem ezuttal, hogy eddigi szabászommal szakítva, helyébe olyan egyént alkalmaztam, a ki a külföld nagyobb városaiban szerezvén magának szakképzettséget, és így becses megrendelőimnek elismerése és megelégedése számomra már előre is biztosítva van.

Üzletemnek minden más ágára nézve csak annyit tartok szükségesnek megjegyezni, — és ezuttal mellőzöm számtalan kézmű-, divat- és rövidáru-cikkeim névleges felsorolását, — hogy megértve a jelenkor intő szöszatát: főfeladatomban leendő nagyrabecsült vevőimnek a legjobb cikkeket, minden versenyt felülmuló olcsó árakért kiszolgáltatni.

Kérve továbbra is becses bizalmukat, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1885. augusztus hó 30.

1—*

ENGEL ADOLF.

Eladó ház.

Rimaszombatban, a Temető-utca 6-ik szám alatt levő emeletes ház, örök áron eladó. — Értekezhetni **Győry Lajosné** szül. **Perjéssy Ilona** tulajdonossal Zeherjén.

1—*

Tölgy- és esermakk

eladó — mintegy 700 holdnyi területen, — bővebb értesítés nyerhető **Thuránszky Adám** földbirtokosnál Lévárton u. p. Harkács.

Makk- és gubics árverezés.

Herczeg Coburg Fülöp ő kir. fensége gömörmegei halogvári uradalmához tartozó, a gazdaszat használatában levő erdőben található ez idei gubics-, és a felső-balogi nagy erdőben, valamint a tamasii, kistihanyi, dobrai és perjései erdőben egészen, és a ezakói erdőnek egy részében a makktermés is, **folyó évi szeptember hó 9-én** Felső-Balogon délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverés útján eladattni fog.

Az árverési feltételek előlegesen is megtekinthetők Rimaszécsent az uradalmi tisztartóságnál.

Kelt Rimaszécsentben, 1885. augusztus 25-én.

A hercegi tisztartóság.

Árlejtési hirdetemény.

A magyar kir. debreczeni állami méntelep Eperjes, Debreczen, Turia-Remete és Rimaszombot osztályai-ban elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott levő ménló állomány részére, folyó év november 1-től, 1886. év október hó végéig **szükséglendő takarmány és élelmi cikkek**

u. m. kenyér, zab, széna, mohar, alomszalma- és ágy-szalma, kemény tűzifa és petroleum biztosítása végett.

1885. évi szept. hó 27-én a **debreczeni osztály** részére d. e. 10 órakor az itteni számvevő irodában.

1885. évi szeptember hó 18-án az **eperjesi osztály** részére d. e. 10 órakor Kassán a városházánál.

1885. évi szeptember 20-án a **turia-remetei osztály** részére d. e. 10 órakor Ungvárt a városházánál.

1885. évi szeptember 22-én a **rimaszombati osztály** részére d. e. 10 órakor az ottani városi kapitányságnál írásbeli zártajánlati árlejtés fog megtartatni.

A szállítási szerződések, illetve feltételek a helybeli méntelep számvevő, és az eperjesi méntelep osztály irodájában, valamint a rimaszombati, kassai és ungvári város kapitányságnál megtekinthetők.

Debreczeni m. kir. méntelep parancsnokság.

Tölgy- és esermakk eladás.

1000 hold tölgy- és eserfa makk termése **f. évi szeptember 1-én délelőtt 9 órakor** árverés útján eladó. **Ujfalussy János** gazdatiszt urnál **Harkács**. Gömörmege

Hirdetemény.

A **Daniek Károlyné** asszony nevében álló s a ragyolezi 1. sztkben A. 1. sor 502. hrzi szám alatt felvett s Ragyolez község határában fekvő szántóföld, rét és erdőből álló, s 5888 fitra becsült ingatlanság, vagyobukott **Suda János** esődtömege mint végrehajtható részéről **f. év szeptember hó 15-én** délelőtt 9 órakor Ragyolez község-házánál fog nyilvános árverésben legtöbbet ígérőnek esetleg fenti becsáron alul is eladattni.

Deszkáss Gusztáv, ügyvéd, mint a végrehajtható esődtömeggondnok.

Uj szabó üzlet-nyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint **Rimaszombatban, a főtér és Jánosi-utca sarkán, Bernáth Gyula ur házában**, egy, a mai kor kívánalmainak teljesen megfelelő

kész férfi-ruha raktárt

nyitottam, hol mindenféle angol, francia, reichenbergi és általában e szakmába vágó divatelmék, nemkülönben a legfinomabb és izlésteljes bécsi, valamint: rendelvényre saját műhelyemben készült ruhák a legdivatosabb szabás, finom kiállítás mellett, jutányos áron kaphatók.

Több éven át a bel- és külföld nagyobb városaiban szerzett tapasztalataim és szakismereteim biztosítékot nyújtanak arra, hogy a n. é. közönség igényeit teljesen kielégíthessem, mely törekvésemben becses bizalmával és megrendelésével támogatni sziveskedjek.

Magamat a n. é. kö.önség becses pártfogásába ajánlván, maradtam teljes tisztelettel

Rimaszombatban, 1885. aug. 28-án.

1—3

Blau Vilmos,

férfi-szabó.

Hirdetemény.

A vagyobukott **Suda János** esődtömegehez tartozó Bena (Gömörmege) község határában fekvő 15 hold 1589 négyszögölyni szántóföld és rét, valamint 158 hold és 1242 négyszögölyni birtok és tartozékai, melyek összesen 9883 forint kikiáltási árban vannak felvéve, **1885. év szeptember hó 1-ső napján** d. e. 10 órakor fognak a rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság tkönyvi irodájában a esődtömege határában fekvő szántóföld, rét és erdőből álló, s 5888 fitra becsült ingatlanság, vagyobukott **Suda János** esődtömege mint végrehajtható részéről **f. év szeptember hó 15-én** délelőtt 9 órakor Ragyolez község-házánál fog nyilvános árverésben legtöbbet ígérőnek esetleg fenti becsáron alul is eladattni.

Deszkáss Gusztáv, ügyvéd, esődtömeggondnok.

Orvosi bizonylatok

„MARGIT”- GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikéleges vizek között, — vegyi alkatrészek szerencsés összetétele, kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásának találtam a légutak és gyomor nyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Seltersi-, Radeini-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabad szénsav tartalmánál fogva, s azért a vérzések lehetőségénél, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatását kell tartani, a szénsavany dúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár. Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásának bizonyult a légző-, emésztő- és vizeledszervek hurutos bántalmainál, oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatú más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna.

Dr. Navratil Imre egyetemi tanár. Torok-, gége-, légső- és hörbetegségekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az említett szervek bántalmával rokon természetű gyomorhaj volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vizeledszervek hurutos bántalmait szintegy osztatja, mint a Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli. Előnye, hogy a betegek élvezettel iszzák, s hogy sem bevéve, sem belélegezve, a fájban vagy tüdőben nem okoz semmi vértorodást.

Dr. Kétly Károly egyetemi tanár. Légző-, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Seltersi-, Gleichenbergi-, Giesshübli vizek fölött kisebb szabad szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus kórházi főorvos. Légző-, emésztő- és vizeledszervek hurutos bántalmainál bátran versenyez a külföldi szikéleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyet. tanár, udvari tanácsos. Légző emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos a Seltersi-, Giesshübli- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző- és emésztő-szervek kórállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb **Görbersdorf** határában fekvő szikéleges ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazjuk, a melyekben a Seltersi-, Giesshübli-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan káros volna. **Görbersdorf**, 1879. március 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos
főraktár

Édeskúty L. m. k. udvari ásványvíz-szállítóház Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerháza, fűszerkereskedésben és vendéglőben.